

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Spotřební daně v daňovém systému České republiky

Bakalářská práce

Autor práce: Simona Kněžíčková

Vedoucí práce: Ing. Hana Hlaváčková

České Budějovice 2020

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Simona KNĚŽÍČKOVÁ**
Osobní číslo: **E17162**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Téma práce: **Spotřební daně v daňovém systému České republiky**
Zadávající katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Posouzení vývoje spotřebních daní v ČR z hlediska daňového zatížení poplatníka.

Osnova:

1. Spotřební daně v daňovém systému České republiky.
2. Charakteristika jednotlivých spotřebních daní.
3. Ukazatelé daňového zatížení.
4. Výpočty daňového zatížení.
5. Interpretace výsledků.

Rozsah pracovní zprávy: **40 – 50 stran**

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- DAVID, P. (2007). *Teorie daňové incidence s praktickou aplikací*. Brno: CERM
KUBÁTOVÁ, K. (2015). *Daňová teorie a politika*. Praha: Wolters Kluwer
SVÁTKOVÁ, S. (2009). *Spotřební a ekologické daně v České republice*. Praha: Wolters Kluwer
ŠIROKÝ, J. (2016). *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer.
VANČUROVÁ, A., & LÁCHOVÁ, L. (2018). *Daňový systém ČR 2018*. Praha: 1. VOX.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Hana Hlaváčková**
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: **16. ledna 2019**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2020**

V Českých Budějovicích dne 16. ledna 2019

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Želetavě dne 15. 4. 2020

Simona Kněžíčková

Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Haně Hlaváčkové za přínosné rady, připomínky a odbornou pomoc při psaní bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod	4
1.1	Cíl práce	4
2	Literární rešerše.....	5
2.1	Spotřební daně v daňovém systému České Republiky	5
2.2	Daňový systém v České republice.....	6
2.3	Základní pojmy.....	7
2.4	Funkce daní	7
2.5	Nástroje daňové politiky	8
2.6	Rozdělení spotřebních daní	8
2.6.1	Všeobecné spotřební daně	9
2.6.2	Selektivní spotřební daně	10
2.7	Shrnutí spotřebních daní	11
2.8	Charakteristika jednotlivých daní.....	13
2.9	Daň z minerálních olejů	13
2.9.1	Předmět daně z minerálních olejů.....	13
2.9.2	Plátcí daně z minerálních olejů.....	13
2.9.3	Osvobození od daně	14
2.9.4	Povinnost přiznat a zaplatit daň z minerálních olejů	14
2.10	Daň z lihu	14
2.10.1	Předmět daně z lihu	14
2.10.2	Plátcí daně z lihu	15
2.10.3	Osvobození od daně	15
2.10.4	Povinnost daň z lihu přiznat a zaplatit.....	16
2.11	Daň z piva	16
2.11.1	Předmět daně z piva	16

2.11.2	Plátcí daně z piva.....	16
2.11.3	Osvobození od daně	17
2.12	Daň z vína a meziproductů	17
2.12.1	Předmět daně z vína a meziproductů	17
2.12.2	Plátcí daně z vína a meziproductu.....	17
2.12.3	Osvobození od daně	18
2.12.4	Povinnost přiznat a zaplatit daň z vína a meziproductu	18
2.13	Daň z tabákových výrobků	18
2.13.1	Předmět daně z tabákových výrobků.....	19
2.13.2	Plátcí daně z tabákových výrobků.....	19
2.13.3	Osvobození od daně	19
2.13.4	Povinnost přiznat a zaplatit daň z tabákových výrobků	19
2.14	Daň ze surového tabáku	19
2.14.1	Předmět daně ze surového tabáku	19
2.14.2	Plátcí daně ze surového tabáku	20
2.14.3	Povinnost přiznat a zaplatit daň ze surového tabáku.....	20
2.15	Ukazatelé daňového zatížení.....	20
2.15.1	Sazba daně z minerálních olejů.....	20
2.15.2	Sazba daně z lihu.....	20
2.15.3	Sazba daně z piva	21
2.15.4	Sazba daně vína a meziproductu.....	22
2.15.5	Sazba daně z tabákových výrobků	22
2.15.6	Sazba daně ze zahříváných tabákových výrobků.....	22
2.15.7	Sazba daně ze surového tabáku.....	22
3	Metodika	23
4	Praktická část	25
4.1	Výpočet daňového zatížení minerálních olejů	27
4.1.1	Rok 2019	27

4.1.2	Rok 2020	27
4.2	Výpočet daňového zatížení z piva	28
4.2.1	Rok 2019	28
4.2.2	Rok 2020	29
4.3	Výpočet daňového zatížení z vína a meziprojektu	30
4.3.1	Rok 2019	30
4.3.2	Rok 2020	31
4.4	Výpočet daňového zatížení z lihu	31
4.4.1	Rok 2019	32
4.4.2	Rok 2020	32
4.5	Výpočet daňového zatížení z tabáku	33
4.5.1	Rok 2019	33
4.5.2	Rok 2020	34
5	Závěr	36
6	Summary	38
7	Seznam použitých zdrojů	39
	Právní předpisy	39
	Akademická práce	39
	Internetové zdroje	39
	Kódy nomenklatury	41
	Seznam obrázků	44
	Seznam tabulek	45

1 Úvod

Bakalářská práce je zaměřena na spotřební daně v daňovém systému České republiky s cílem posoudit vývoj spotřebních daní v České republice z hlediska daňového zatížení poplatníka. Pro poplatníky je v některých případech obtížné určit, jak velká část z ceny koupeného výrobku je odvedena státu jako spotřební daň z výrobků, které jsou zatíženy touto spotřební daní. Poplatník si nemusí vždy uvědomit, že v ceně, kterou zaplatí, je zahrnuta daň z přidané hodnoty ve výši 21 % a spotřební daň v příslušné výši podle individuální sazby daně.

První část bakalářské práce je zaměřena na teorii spotřebních daní. V teoretické části bakalářské práce se čtenář seznámí s jednotlivými kapitolami, které zahrnují obecný popis spotřebních daní, charakteristiku jednotlivých spotřebních daní a oddíl o daňovém zatížení. V první kapitole jsou zmíněny základní pojmy a funkce daní, nástroje daňové politiky a daňové rozdělení.

Ve druhé kapitole budou popsány jednotlivé spotřební daně, jejich předmět, určení plátců daně a nárok na osvobození od placení daně. V kapitole s názvem Ukazatelé daňového zatížení se čtenář dozví, jaké sazby jsou stanoveny pro jednotlivé daně. V druhé části práce bude zpracována praktická část, která bude zaměřena na konkrétní výrobky podléhající spotřební dani. U vybraných komodit bude na příkladech ukázáno, jak vypočítat výši spotřební daně z prodejní ceny výrobků. Bude zde rovněž uvedeno, jakou procentuální část odvede poplatník ze zakoupeného výrobku do státního rozpočtu ve formě daně z přidané hodnoty nebo spotřební daně.

1.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je vypočítat spotřební daň z minerálních olejů, líhu, piva, vína a meziprojektu a z tabákových výrobků. Příklady jsou uvedeny u všech pěti vybraných komodit, které spadají pod výrobky podléhající spotřební dani, tedy u běžně prodávaného a dostupného zboží. U jednotlivých výpočtů je postupně ukázáno, jaké daňové zatížení je spojeno s výrobky, jak velká daň z něj plyne v naturálních jednotkách a jak jsou tyto daně rozděleny procentuálně.

2 Literární řešerše

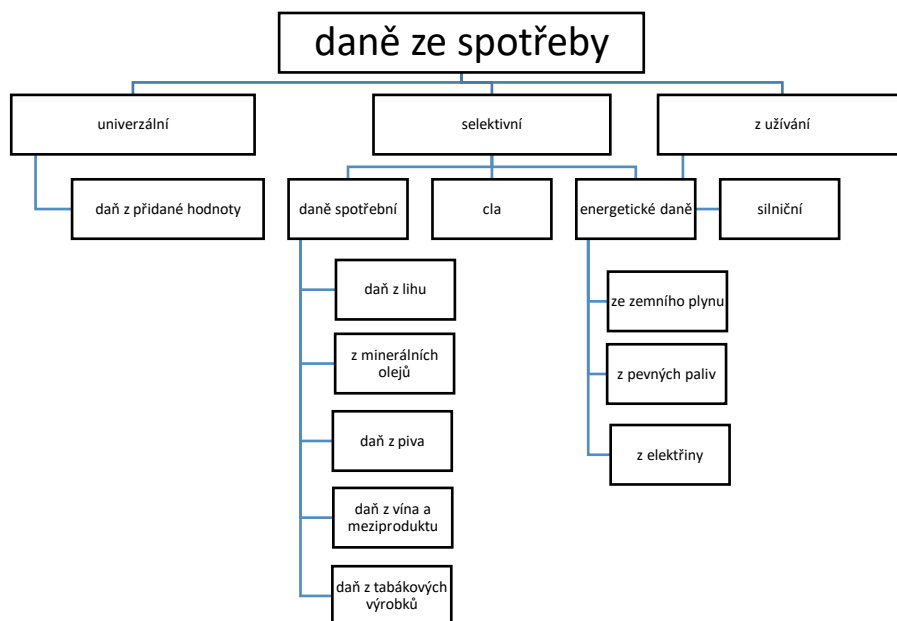
2.1 Spotřební daně v daňovém systému České Republiky

Z právního hlediska je daň povinnou platbou do veřejného rozpočtu. Tato daňová platba pojem daň může obsahovat ve svém názvu, ale z ekonomického pohledu to není nutné. Za důležité se považují náležitosti charakterizující daň.

Daň je definována jako:

- povinná,
- zákonem uložená platba,
- plynoucí do veřejného rozpočtu,
- nenávratná,
- neekvivalentní,
- zpravidla neúčelová.

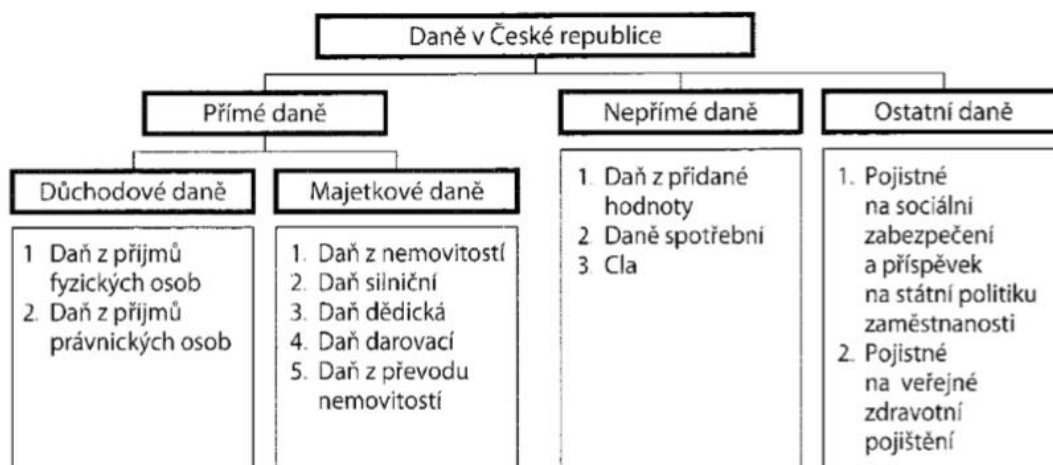
Daně, jejichž objektem je spotřeba, řadíme mezi daně nepřímé. Ty se dále rozdělují na všeobecné a selektivní. Spotřební daně se následně řadí mezi selektivní daně ze spotřeby, pod něž spadá pět komodit zboží. Mezi těchto pět komodit, které jsou zařazovány pod spotřební daň, patří daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z vína a meziproductů, daň z piva a daň z tabákových výrobků, surového a zahříváného tabáku. (Vančurová, Láchová, 2018)

Obrázek 1: Nepřímé daně v České republice - převzato z Vančurová, Láchová, (2018)

2.2 Daňový systém v České republice

„Současná podoba daňového systému České republiky představuje výsledek několikaletého vývoje, na jehož počátku bylo cílem vytvořit standardní daňový systém tržní ekonomiky a následně sladit tento systém s požadavky Evropské unie. Obecné charakteristice daní vyhovuje celkem 12 daní, a to včetně cel, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které nejsou v českých zákonech považovány za daně.“ (Marek, 2009, str. 138)

Obrázek 2 Daně v ČR – převzato z Marek, (2009, str. 138)

2.3 Základní pojmy

Podle Kubátové (2015) rozdělujeme spotřební daně na dvě skupiny:

- *daně všeobecné čili daně z prodeje (obratů),*
- *daně selektivní čili vlastní spotřební daně (akcízy).*

Tyto daně se vztahují nepřímou na prodeje výrobců a obchodníků, kteří daň připočtou k ceně výrobku, a tím ji uvalí na spotřebitele. Všeobecné daně jsou ukládány vždy tzv. ad valorem, což znamená, že daň stanovuje určitou procentuální část ceny prodaného zboží.

O daňovém subjektu v daňovém zákonu České republiky se hovoří v případě, že tento vystupuje jako podnikatel, který je daňovým poplatníkem nebo plátcem daně. Za daňového poplatníka se pokládá osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou podrobeny dani. Plátcem daně se pak rozumí osoba, která má závazek odvést vybranou daň nebo srážkovou daň od poplatníka do veřejného rozpočtu. (Marek, 2009)

2.4 Funkce daní

Spotřební daně se řadí mezi historicky nejstarší daně a představují významný zdroj příjmů do státního rozpočtu. Stát záměrně tyto spotřební daně uvaluje na prodej nebo spotřebu úzké skupiny komodit. Jedná se o stálé a relativně dobře odhadnutelné zdroje kvůli nepříliš vysoké cenové a důchodové pružnosti poptávky, které této dani podléhají. Dalším důvodem je jejich nepříznivé působení na životní prostředí a negativní ovlivnění zdravotního stavu těmito komoditami spotřebitele. (Vančurová, Láchová, 2018).

Od daní se očekává i plnění některých funkcí, přičemž mezi ty hlavní lze bezesporu řadit tyto:

- *fiskální,*
- *alokační,*
- *redistribuční,*
- *stimulační,*
- *stabilizační.*

Pod pojmem fiskální funkce se ukrývá schopnost naplnit veřejný rozpočet. Jen výjimečně daň tuto funkci neplní. Funkce alokační koriguje daně, pokud některý

z mechanismů selhává. Rozdělení důchodů vychází z redistribuční funkce. Jedná se o zmírnění diferencí důchodu jednotlivců. Vzhledem k tomu, že daně jsou vnímány jako něco negativního, jednotlivci se často snaží svou daň snížit. Proto stát umožňuje využívat některých daňových úspor, nebo naopak zvyšuje daně formou stimulační funkce. Součástí stimulační funkce jsou různé postupy, které tlumí změny v ekonomickém cyklu, za něž se považuje stabilizační funkce. Ignorování některé z těchto funkcí může mít negativní dopad na makroekonomické a mikroekonomické důsledky. (Vančurová, Láchová, 2018)

2.5 Nástroje daňové politiky

Daňová politika říká, jak vhodně využívat daňové nástroje k ovlivnění ekonomických a sociálních procesů ve společnosti. Nástroje daňové politiky se odlišují podle kritéria samostatnosti a působení v ekonomice na vestavěné stabilizátory a diskreční opatření. Pro stát je téměř snadné vybírat daně nebo odvody s daňovým charakterem. Stát má neomezené možnosti, za jakým účelem nebo za jakých podmínek bude daně vybírat. Stačí, pokud existuje osoba se svými příjmy, spotřebou a majetkem, aby vznikla možnost stanovení daňového základu, předmětu daně nebo daňových sazeb. (Široký, 2015)

Vestavěné stabilizátory bývají někdy pojmenovány jako automatické stabilizátory. Za automatické se považují proto, neboť fungují automaticky správně i bez zákonů či legislativní činnosti, působí proticyklicky. Jako vestavěný (automatický) stabilizátor, který je na straně příjmů rozpočtu, se považuje progresivní daň z příjmů. Na straně výdajů z rozpočtu se jedná zejména o systém podpor v nezaměstnanosti a sociální dávky. (Široký, 2015)

Diskreční opatření znamenají záměrné zásahy vlády do daňového systému, zavedení nových daní či změny daňových sazeb nebo změny ve veřejných financích. Diskreční opatření nejsou závislá na hospodářských cyklech státu. Nevýhodou je časové zpoždění informovanosti a zpoždění realizační. (Široký, 2015)

2.6 Rozdělení spotřebních daní

Široký (2015, s. 70) popisuje spotřební daně jako nepřímé daně ze spotřeby, které jsou uplatňovány na straně prodávajících při transakcích, jež se týkají prodeje běžných komodit a vycházejí ze strany užití. Hovoří se o selektivní dani in rem. Někdy jsou také

označovány jako tzv. akcízy. Nezáleží na tom, jestli výdaje domácností tvoří podstatný, nebo naopak nepodstatný vliv, spotřební daně dopadají na všechny domácnosti stejně bez rozdílů.

Diference spotřebních daní vyplývá z vymezení základny či místa výběru. Některé daně se kladou na jednotku produktu nebo se určují jako procento z ceny výrobku.

Tabulka 1- Klasifikace nepřímých spotřebních daní

<i>1 Všeobecné daně ze spotřební daně obrátové</i>
<i>1.1 Jednofázové spotřební daně</i>
<i>1.1.1 Jednofázová spotřební daň výroková</i>
<i>1.1.2 Jednofázová spotřební daň z maloobchodního obrátu</i>
<i>1.1.3 Jednofázová spotřební daň z velkoobchodního obrátu</i>
<i>1.2 Vícefázové spotřební daně</i>
<i>1.2.1 Vícefázová spotřební daň duplicitní (daň z obrátu)</i>
<i>1.2.2 Vícefázová spotřební daň neduplicitní (daň z přídáné hodnoty)</i>
<i>2 Selektivní daně spotřební obrátové (akcízy)</i>

Zdroj: Široký (2015)

Tabulka 1 Klasifikace nepřímých spotřebních daní třídí základní nepřímé daně podle okruhu platnosti. V případě, že jsou tyto daně uvaleny obecně na komodity, mluvíme o všeobecných nepřímých daních, pokud se týkají jen vybraného okruhu výrobků, jde o selektivní nepřímé daně.

2.6.1 Všeobecné spotřební daně

Všeobecné daně nebo také obrátové daně by měly být vybírány z celého obrátu jednotlivých ekonomických subjektů a měly by postihovat všechny výdaje spotřebitelů. Otázkou je, kdy by se měla daň vybírat, jestli najednou, nebo postupně a v jaké části průběhu výroby produktu, zda při konečném prodeji, nebo při přidávání hodnoty výrobku dalším zpracováním. (Široký, 2015)

Jednorázové spotřební daně jsou uvaleny na komodity v jedné fázi produkce a distribuce a jejich podstata je tvořena hrubým obrátem. O výrokovou daň se jedná v případě vyskladnění výrobků od výrobce do velkoobchodu. Při přechodu výrobku do maloobchodu z velkoobchodu se jedná o velkoobchodní daň z obrátu. Pokud je finální

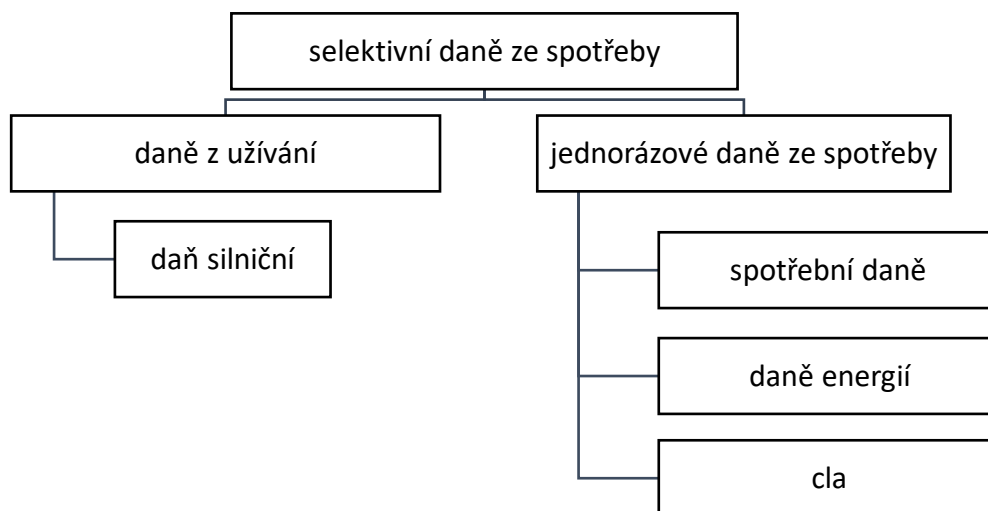
fází prodej komodit z maloobchodu přímo spotřebiteli, nazývá se tato daň daní z maloobchodního obratu. (Široký, 2015)

Vícefázové daně jsou uvaleny na všechny části výroby a prodeje komodit. O dani z obratu se uvažuje jako o dani, kterou si plátcí nemohou odpočítat z daňové povinnosti částku daně, kterou zaplatili při nákupu materiálu a polotvarů. Pokud je možnost daň odpočítat, jedná se o daň z přidané hodnoty. (Široký, 2015)

Široký Jan (2015) se dále zmiňuje o dani z obratu, která má duplicitní účinek. Obraty, které jsou zdaněny u jednoho výrobce nebo prodejce, jsou už započítány do části ceny jiného, u něhož vznikla povinnost podrobit se dani. Počet vícenásobného částečného zdanění závisí na počtu zpracovatelů. Nestejnost daňového zatížení platí i u typu daní bez ohledu na stejnost druhů výrobků či různost druhů. Proto se za největší nedostatek považuje duplicitnost, kdy každý další zpracovatel má závazek vypočítat daň z hodnoty, která již byla zčásti zdaněna, v některých případech i vícenásobně. V roce 1954 byla proto ve Francii zavedena daň z přidané hodnoty z důvodu zamezení tohoto duplicitního zdanění.

2.6.2 Selektivní spotřební daně

Daně ze spotřeby se dělí na všeobecné a selektivní nebo také výběrové. Selektivní daně nejsou ukládány plošně, ale předmět daně je vymezen pro vybrané výrobky. V našem daňovém systému se s těmito daněmi setkáme ve formě cel, pěti vybraných komodit, které jsou předmětem spotřební daně, ale také zdaněním ekologické daně, která je daněna v rámci energetické daně. Správa selektivních daní nespadá do kompetence finančního úřadu, ale pod celní orgány. Výjimkou je selektivní daň silniční, která spadá pod finanční úřad. (Vančurová, Láchová, 2018)

Obrázek 3 Selektivní daně ze spotřeby – převzato z Vančurová, Láchová, (2018)

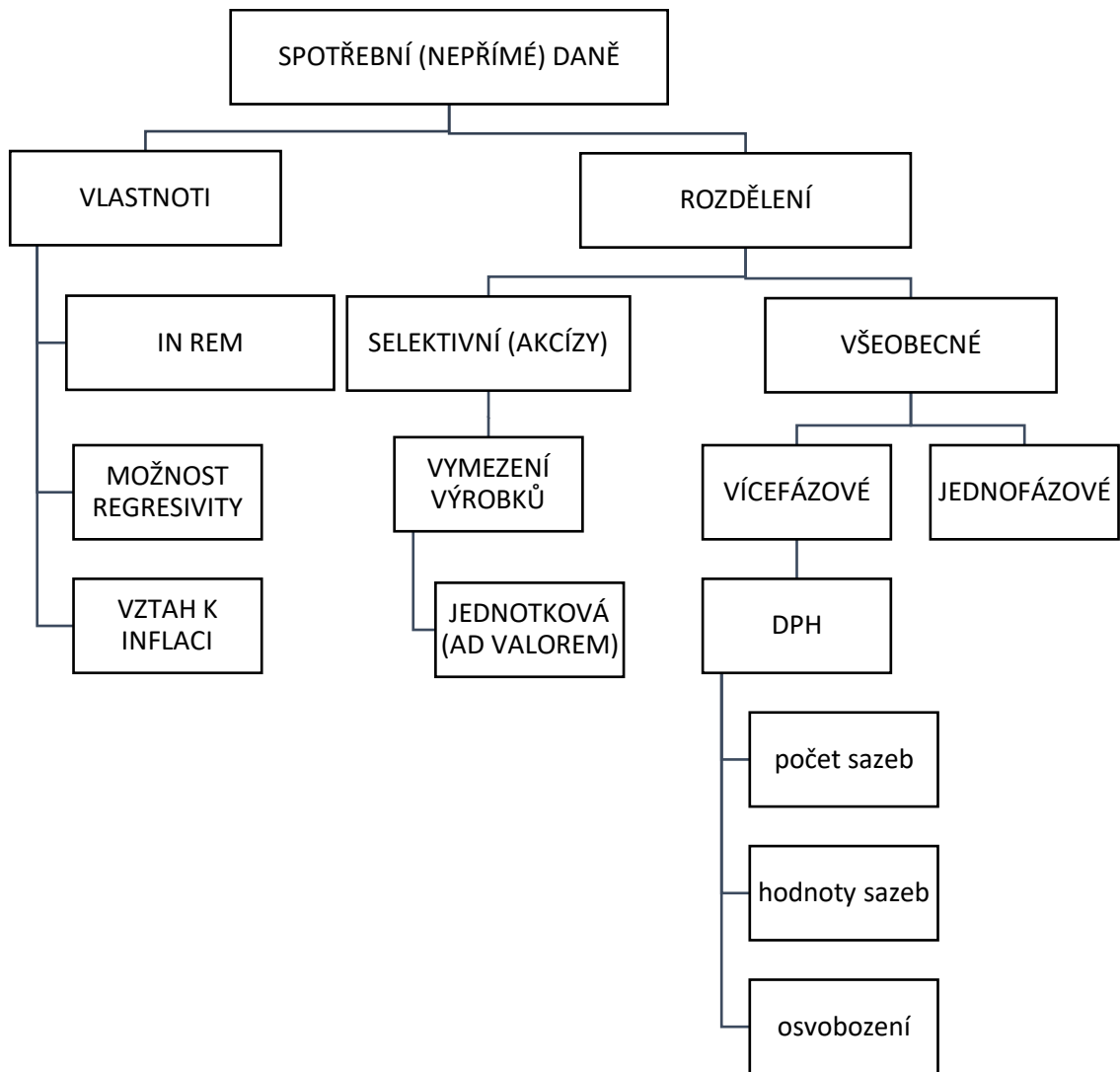
Široký Jan (2015) považuje za kritéria výběru okruhů výrobků, které podléhají selektivním spotřebním daním, tyto:

- *fiskální záměry a potřeby státního rozpočtu,*
- *politická hlediska a*
- *regulace spotřeby akcizovaných výrobků.*

Akcízy se v první řadě vztahují na výrobky, které mají neměnnou podobu, vykazují nepružnou cenovou elasticitu nabídky a poptávky. Akcízy jsou převážně uvaleny na výrobky, jež lze označit za škodlivé, ať z pohledu zhoršování životního prostředí, ze zdravotního hlediska nebo z pohledu exkluzivity či luxusnosti. (Široký, 2015)

2.7 Shrnutí spotřebních daní

Na straně prodeje běžného zboží či služeb se ukládají nepřímé daně ze spotřeby. Spotřební daně vycházejí z užití zboží. Daně z prodeje jsou daněmi in rem (daň na věc), které neberou v úvahu osobní důchod spotřebitele. Nepřímé daně se uvalují přímo na prodej nebo obraty obchodníků a prodejců, kteří nepřímé daně započítávají do ceny pro spotřebitele. Regresivní dopad na domácnosti je způsoben jejich výdaji, respektive z jaké části se daň podílí na ceně zboží a služeb při celkových výdajích domácnosti. (Široký, Krajňák, 2015)

Obrázek 4 Schéma problematiky - převzato z. Široký, Krajňák, (2015)

2.8 Charakteristika jednotlivých daní

Kubátová (2015, s. 220) řadí mezi nepřímé daně spotřební daně. Prodejci a výrobci sice odvádějí do veřejného rozpočtu spotřební daně, ale své výrobky a zboží nejprve o tuto daň zvýší, a tím výše daně dopadne na spotřebitele. Toto rozhodnutí však není vždy jednoznačné. Daný fakt je ovlivněn elasticitou poptávky a nabídky, která rozděluje poměr výše daně mezi spotřebitele, prodejce a výrobce.

2.9 Daň z minerálních olejů

Základ daně pro minerální oleje se znázorňuje v množství na 1 000 litrů při teplotě 15 °C. Pro těžké topné oleje pod nomenklaturou 2710 19 51 až 2710 19 68 a 2710 20 31 až 2710 20 39, ovšem pro zkapalněné ropné plyny to neplatí. Pro tyto těžké topné oleje a pro zkapalněné ropné plyny se za základ daně považuje množství uvedené v tunách čisté hmotnosti. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.9.1 Předmět daně z minerálních olejů

Předmětem daně z minerálních olejů jsou motorové benziny, které jsou zapsané pod nomenklaturou 2710 12 41 až 2710 12 59. Benziny, kterými se rozumí jiné než motorové benziny, se považují za předmět spotřební daně, pokud jsou uvedené pod kódem nomenklatury 2710 12 11 až 2710 12 25 a 2710 12 90, kódy nomenklatury 2710 12 31 a 2710 12 70, pod kterými jsou zahrnuty letecké pohonné hmoty benzínového druhu. Střední a těžké plynové oleje a minerální oleje jsou předmětem daně, pokud při teplotě 210 °C predestiluje méně než 90 % objemu minerálních olejů a při teplotě 250 °C predestiluje alespoň 65 % objemu minerálních olejů. Zkapalněný ropný plyn a zkapalněný bioplyn, který je určený k použití, je nabízen k odprodeji nebo je určen pro pohon motorů. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.9.2 Plátcí daně z minerálních olejů

Plátcí daně z minerálních olejů jsou fyzické nebo právnické osoby, kterým vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit při prodeji nebo spotřebě minerálních olejů, u nichž byla uplatněna nižší sazba než sazba určená pro daný záměr použití nebo pokud zdanění doposud neproběhlo. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.9.3 Osvobození od daně

Osvobozeny od daně jsou benzíny, které jsou využívány za záměrem produkce výrobků, jež nejsou předmětem daně. Od daně jsou osvobozeny také letecké pohonné hmoty, které jsou uvedeny pod nomenklaturou 2710 12 31 nebo 2710 12 70, a trysková paliva uvedena pod nomenklaturním kódem 2710 19 21. Ta jsou používána v letecké dopravě, k údržbě letadel, při letecké práci a zkoušení letadel. Zmiňované pohonné hmoty jsou využívány při plavbách po vodách na území České republiky. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.9.4 Povinnost přiznat a zaplatit daň z minerálních olejů

Povinnost daň přiznat a zaplatit ji vzniká dnem prodeje nebo použitím minerálních olejů, které ještě nebyly zdaněny; nebo byla stanovena nižší sazba, než která je stanovena pro účel použití. V den prodeje nebo použití směsi minerálních olejů, které jsou určeny pro dvoutaktní motor, a v den prodeje nebo použití minerálních olejů k účelu výroby tepla nebo směsí a k pohonu motorů vzniká poplatníkovi povinnost daň přiznat a vyrovnat. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.10 Daň z lihu

Po ukončení zdaňovacího období je plátcе povinen splatit daň ve lhůtě 55 dní. V případě provozovatelů pěstitelských pálenic je daň splatná 25. den po skončení zdaňovacího období. (Vančurová, Láchová, 2018)

Pro základ daně je rozhodující množství lihu v hektolitrech etanolu při zahřátí na teplotu 20 °C se zaokrouhlením na dvě desetinná místa. Zásady a podmínky výroby a oběhu lihu jsou modifikovány v Zákoně č. 61/1997 Sb., o lihu. Kontrolním páskem lihovin, který je povinný k značení lihovin, je upraven v Zákoně č. 676/2004 SB., o povinném značení lihu. Přijetím legislativního opatření o kontrolních páskách se stát snaží zamezit distribuci nezdaněných lihovin a zajistit spotřebitelům takové zboží, které odpovídá platným normám. (Celní správa, 2020)

2.10.1 Předmět daně z lihu

Daní z lihu (etanolu) včetně neodděleného lihu vzniklého kvašením se chápou výrobky, které nejsou uvedené pod kódy nomenklatury 2203, 2204, 2205, 2206, pokud je obsah lihu větší než 1,2 % objemových etanolu. Výrobky uvedené pod nomenklaturou

2204, 2205 a 2206 spadají pod daň z lihu, pokud v těchto výrobcích celkový obsah lihu překročí 22% objemového etanolu. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

Lih, který už byl jednou zdaněn nebo u nějž nebylo uplatněno vrácení daně, dani nepodléhá. Toto ustanovení neplatí v případě zneužití denaturovaného lihu. V případě dodatečného vyměření daně vzniká také povinnost přiznat a zaplatit daň při nákupu či prodeji lihu. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.10.2 Plátcí daně z lihu

Plátcí daně z lihu jsou fyzické i právnické osoby importující nebo nakupující lih a výrobky s obsahem lihu, jež jsou osvobozeny od daně a které jsou určeny k aplikaci jako materiál při výrobě potravin, potravních doplňků, látek určených k aromatizaci potravin a jiných. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

Plátcí daně z lihu jsou také právnické osoby a fyzické osoby, které přesáhnou při výrobě nebo oběhu lihu vymezené normy ztrát lihu. Všechny právnické a fyzické osoby mají povinnost oznámit nákup a dovoz výrobků s obsahem lihu osvobozeného od daně za každý kalendářní rok správci daně. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.10.3 Osvobození od daně

Lih osvobozený od daně je určen k užití jako materiál pro výrobu potravin, potravních doplňků, látek přidaných, látek určených k aromatizaci s výjimkou výrobků, které jsou uvedeny pod kódy nomenklatury 2207 a 2208. Mezi výrobky osvobozené od daně z lihu patří nápoje, jejichž obsah etanolu nepřekročí 1,2 %, nebo jsou určeny pro zhotovení a preparaci léčiv. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

Nárok na osvobození od daně z lihu uživatel uplatní nejpozději před vyhotovením dokladu o lihu, který byl uveden do volného daňového oběhu plátcem. Toto osvobození může uživatel uplatnit pouze u výrobků, které jsou použity k výrobě potravin či nápojů, u nichž nepřesáhne obsah alkoholu 1,2 %; dále také pro přípravu léčiv a pro vzorky, které jsou určeny k rozboru. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.10.4 Povinnost daň z lihu přiznat a zaplatit

Povinnost přiznat a zaplatit daň počíná dnem, kdy byla stanovena norma ztrát lihu při výrobě a oběhu lihu překročena; tedy dnem, kdy bylo zjištěno neoprávněné odejmutí lihu při dopravě, ze zásob nebo výrobního procesu. Povinnost vzniká při neoprávněné regeneraci lihu, při výrobě lihu právnickou nebo fyzickou osobou bez oprávněného provozování živnosti. Daňová povinnost se týká výrobků, které obsahují líh, jenž podléhá dani. Tyto výrobky jsou ve vlastnictví plátce, který uvedené výrobky obstaral, s výjimkou nezdaněného lihu osvobozeného od daně. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

Splatnost daně je stanovena lhůtou 55 dní po skončení zdaňovacího období. Pokud provozovatelům pěstitelských pálenic vzniká povinnost zaplatit spotřební daň, její splatnost trvá po dobu 25 dnů od skončení zdaňovacího období, kdy vznikla daňová povinnost. (Vančurová, Láchová 2018)

2.11 Daň z piva

Diferencovaná sazba podle velikosti výrobce, kterému vzniká daňová povinnost, se používá při výpočtu spotřební daně z piva. Velikost pivovaru je stanovena ročním množstvím vyprodukovaného piva za jeden kalendářní rok. Pro 90 % procent těchto provozů se používá základní sazba, pro malé nezávislé pivovary se uplatňuje sazba snížená. (Vančurová, Láchová, 2018)

2.11.1 Předmět daně z piva

Předmětem daně z piva se pro účely tohoto zákona rozumí výrobek, který je uvedený pod nomenklaturou 2203 obsahující více než 0,5 % objemových alkoholu, nebo směsi výrobků uvedených pod nomenklaturou 2203 s nealkoholickými nápoji uvedenými pod kódem nomenklatury 2206 obsahující více než 0,5 % objemových alkoholu. Zhuštění piva se vyjadřuje v hmotnostních procentech jako procentní obsah extraktu, který se provádí výpočtem Ballingova vzorce. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.11.2 Plátcí daně z piva

Nejpozději do 15 kalendářních dní je fyzická osoba povinna se registrovat jako plátce v případě, že produkce piva přesáhla objemovou výrobu, která je stanovena na

2 000 l za kalendářní rok, nebo došlo-li k jeho prodeji. Fyzická osoba, která tvoří s dalšími osobami společně hospodařící domácnost, nemá povinnost priznat daň v případě výroby piva pro vlastní spotřebu nebo pro spotřebu členů této společně hospodařící domácnosti. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.11.3 Osvobození od daně

Pivo osvobozené od daně je takové, které slouží pro výrobu a přípravu léčiv, pro výrobu octa pod nomenklaturou 2209, při výrobě potravin a nápojů. Dále je od daně osvobozeno pivo, které bylo vyrobeno pro vzorky rozborů, vědecké či analytické účely nebo pro nezbytné výrobní zkoušky. Evidence piva, které je osvobozeno od daně, se vede speciálně a odlišně od piva, které není osvobozeno. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.12 Daň z vína a meziproduktů

2.12.1 Předmět daně z vína a meziproduktů

Předmětem daně z vína a meziproduktů jsou vína, fermentované nápoje a meziprodukty, které jsou uvedeny pod nomenklaturou 2204, 2205, 2206 a obsahují více 1,2 % objemových alkoholů. Vína s hříbovitou závitkou s pevným úchytným zařízením nebo vína, která při uzavření při 20 °C mají přetlak 3 bary, se označují jako vína šumivá. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

Za tichá vína se považují ta, která obsahují 1,2 % objemového alkoholu, ale nepřesahují hranici 15 % při kvasném procesu bez přidání lihu. Pokud překročí 15% objemového alkoholu, ale nepřekročí 18% bez obohacení lihu, považují se tato vína také za vína tichá. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

Meziprodukty se rozumí výrobky, které překračují 1,2% objemového alkoholu a které jsou uvedeny pod nomenklaturou 2204, 2205 a 2206, ale nejsou považovány za tichá vína, šumivá vína nebo nejsou zatíženy daní z piva. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.12.2 Plátcí daně z vína a meziproduktu

Fyzická osoba, která na území České republiky nevyrábí výhradně tiché víno a celkový objem vyrobeného vína přesáhl za kalendářní rok 2 000 litrů, v případě vývozu

tichého vína do jiného členského státu je plátcem spotřební daně. Fyzická osoba, která vyrábí pouze tichá vína a objem výroby nepřesáhl 2 000 litrů za jeden rok, není oprávněna vyvážet toto tiché víno z území České republiky do jiného členského státu, protože toto nesmí být převedeno do režimu podmíněného osvobozením od daně. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.12.3 Osvobození od daně

Víno a meziprodukty určené k výrobě octa uvedeného pod kódem nomenklatury 2209, vína, jež jsou součástí výroby potravinářských výrobků, a vína určená pro přípravu a výrobu léčiv jsou osvobozeny od daně z vína a meziproduktů. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.12.4 Povinnost přiznat a zaplatit daň z vína a meziproduktu

Povinnost daň zaplatit a přiznat vzniká v případě překročení 2 000 litrů vyrobeného vína za jeden kalendářní rok, které bylo uvedeno na daňovém území do volného oběhu nebo bylo vyvezeno do jiného členského státu za účelem podnikání. Povinnost platí i v případě, že toto víno nebylo osvobozeno od daně. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.13 Daň z tabákových výrobků

Stát klade povinnost označit českými tabákovými nálepkami cigarety, doutníky, cigarillos nebo tabák, které jsou prodávány nebo skladovány na daňovém území České republiky. U těchto vybraných výrobků docházelo k častým daňovým únikům, proto zde funguje tento kontrolní mechanismus. Uplatňování tohoto mechanismu ovlivňuje okamžik vzniku daňové povinnosti, ale i termín splatnosti daně. Plátce si nálepky objedná u pověřeného celního úřadu a daň musí zaplatit do 60 dnů od jejich převzetí. (Vančurová, Láchová 2018)

Ministerstvo financí každý rok stanoví vážený aritmetický průměr, a to na základě inventarizace tabákových nálepek, dle ustanovení § 103 ods. 4 zákona č. 353/2003 Sb., který říká, kolik stojí v průměru jeden kus cigarety nebo jedno balení s množstvím 20 kusů. (Celní správa, 2020)

2.13.1 Předmět daně z tabákových výrobků

Tabákové výrobky jsou považovány za předmět daně z tabákových výrobků. Za tabákové výrobky se pokládají cigarety, doutníky, cigarillos a tabák určený ke kouření. Tabákové provazce, které se užívají v nezměněném stavu, a tabákové provazce, které se vkládají do dutinek z cigaretového papíru, se označují jako cigarety. Doutníky a cigarillos jsou tabákové smotky, které obsahují krycí list ze surového tabáku nebo trhanou tabákovou náplň. Tabák určený přímo ke kouření je tabák řezaný, dělený, lisovaný nebo kroucený. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.13.2 Plátcí daně z tabákových výrobků

Za plátce takové daně je považována právnická nebo fyzická osoba, která prodala cigarety konečnému spotřebiteli za cenu vyšší než tu, která je uvedena na tabákové nálepce. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.13.3 Osvobození od daně

Tabákové výrobky jsou osvobozeny od daně v případě, že účelem jejich výroby byla zkouška kvality výrobku nebo zkouška spojená s měřením kvality. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.13.4 Povinnost přiznat a zaplatit daň z tabákových výrobků

Povinnost přiznat a zaplatit daň z tabákových výrobků vzniká dnem porušení zákazu prodávat cigarety spotřebitelům za vyšší cenu, než jaká je uvedena na tabákové nálepce. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.14 Daň ze surového tabáku

Zákon o spotřebních daních vstoupil v platnost v roce 2015, kdy bylo rozhodnuto, že na surový tabák se nebude nahlížet jako na vybrané výrobky. Pro určení plátce daně ze surového tabáku a pro vznik daňové povinnosti byla přijata zvláštní ustanovení. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.14.1 Předmět daně ze surového tabáku

Surový tabák je považován za předmět daně ze surového tabáku. Za surový tabák se považují listy tabákových rostlin nebo jiné části těchto rostlin, které byly dále zpracovávány. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.14.2 Plátcí daně ze surového tabáku

Plátcem daně je osoba, která surový tabák použila pro jiný účel, než je dodání surového tabáku a výroba tabákových výrobků, a osoba, která neprokázala původ tabáku a účel, za jakým byl tento spotřebován. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.14.3 Povinnost přiznat a zaplatit daň ze surového tabáku

U surového tabáku vzniká povinnost daň přiznat dnem, kdy byl surový tabák použit pro jiné účely, než je výroba nebo dodání tabákových výrobků do České republiky, členských států nebo států třetí země. V případě, že nelze prokázat původ tabáku nebo identifikovat osobu, které má být tabák dodán, daňová povinnost vzniká také. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.15 Ukazatelé daňového zatížení

2.15.1 Sazba daně z minerálních olejů

Tabulka 2 - Sazby daně z minerálních olejů

Kód nomenklatury		Sazba daně
2710	<i>motorové benziny, ostatní benziny a letecké pohonné hmoty benzinového typu podle § 45 odst. 1 písm. a) s obsahem olova do 0,013 g/l včetně</i>	12 840 Kč/1000 l
	<i>motorové benziny, ostatní benziny a letecké pohonné hmoty benzinového typu podle § 45 odst. 1 písm. a) s obsahem olova nad 0,013 g/l</i>	13 710 Kč/1000 l
	<i>Střední oleje a těžké plynové oleje podle § 45 odst. 1 písm. b)</i>	10 950 Kč/1000 l
	<i>těžké topné oleje podle § 45 odst. 1 písm. c)</i>	472 Kč/t
	<i>odpadní oleje podle § 45 odst. 1 písm. d)</i>	660 Kč/1000 l
2711	<i>zkapalněné ropné plyny podle § 45 odst. 1 písm. e)</i>	3 933 Kč/t
	<i>zkapalněné ropné plyny podle § 45 odst. 1 písm. f)</i>	0 Kč/t
	<i>zkapalněné ropné plyny podle § 45 odst. 1 písm. g)</i>	1 290 Kč/t

Zdroj: Spotřební daně: Lih; Energetické daně; (2020), vlastní zpracování

2.15.2 Sazba daně z lihu

Sazby daně se stanovují podle následně uvedených kódů nomenklatury.

Tabulka 3 - Sazba daně z lihu

<i>Kód nomenklatury</i>	<i>Text</i>	<i>Sazba daně</i>
2207	<i>líh obsažený ve výrobcích uvedených pod kódem nomenklatury 2207</i>	<i>32 250 Kč/hl etanolu</i>
2208	<i>líh obsažený ve výrobcích uvedených pod kódem nomenklatury 2208 s výjimkou ovocných destilátů z pěstitelského pálení v množství do 30 l etanolu pro jednoho pěstitele za jedno výrobní období podle zákona o lihu</i>	<i>32 250 Kč/hl etanolu</i>
	<i>líh obsažený v ovocných destilátech z pěstitelského pálení v množství do 30 l etanolu pro jednoho pěstitele za jedno výrobní období podle zákona o lihu</i>	<i>16 200 Kč/hl etanolu</i>
<i>ostatní</i>	<i>líh obsažený ve výrobcích uvedených pod ostatními kódy nomenklatury</i>	<i>32 250 Kč/hl etanolu</i>

Zdroj: Spotřební daně: Lih; Energetické daně;(2020), vlastní zpracování

Sazba daně z lihu, který je obsažen v ovocných destilátech z pěstitelského pálení do množství 30 l etanolu na jednoho pěstitele v jednom výrobním období, se vyžaduje v případě, že pěstitel splňuje podmínky uvedené v zákoně o lihu a současně splňuje ostatní předpoklady k provozování pěstitelského pálení dle zákona o lihu. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.15.3 Sazba daně z piva

Základní a snížené sazby daně za 1 hektolitr a každé celé hmotnostní procento extraktu původní mladiny je stanoveno takto:

Tabulka 4 - Sazby daně z piva

<i>Kód nomenklatury</i>	<i>Sazba daně v Kč/hl za každé celé hmotnostní procento extraktu původní mladiny</i>					
	<i>Základní sazba</i>	<i>Snížené sazby pro malé nezávislé pivovary</i>				
		<i>Velikost skupiny podle výroby v hl ročně</i>				
		<i>do 10 000 včetně</i>	<i>nad 10 000 do 50 000 včetně</i>	<i>nad 50 000 do 100 000 včetně</i>	<i>nad 100 000 do 150 000 včetně</i>	<i>nad 150 000 do 200 000 včetně</i>
<i>2203, 2206</i>	<i>32,00 Kč</i>	<i>16,00 Kč</i>	<i>19,20 Kč</i>	<i>22,40 Kč</i>	<i>25,60 Kč</i>	<i>28,80 Kč</i>

Zdroj: Spotřební daně: Lih; Energetické daně; (2020), vlastní zpracování

Na desetinný procentní extrakt mladiny se nebere ohled. Výše daně z piva, které bylo dáno do oběhu, se vypočítá jako součin tří hodnot - množství piva v hektolitrech, výše procenta koncentrace a sazby daně. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.15.4 Sazba daně vína a meziprojektu

Tabulka 5 - Sazby daně z vína a meziprojektu

<i>Text</i>	<i>Sazba daně</i>
<i>šumivá vína podle § 93 odst. 2</i>	<i>2 340 Kč/hl</i>
<i>tichá vína podle § 93 odst. 3</i>	<i>0 Kč/hl</i>
<i>meziprojektu podle § 93 odst. 4</i>	<i>2 340 Kč/hl</i>

Zdroj: Spotřební daně: Lih; Energetické daně; (2020), vlastní zpracování

2.15.5 Sazba daně z tabákových výrobků

Tabulka 6 - Sazba daně z tabákových výrobků

<i>Text</i>	<i>Sazba daně</i>		
	<i>Procentní část</i>	<i>Pevná část</i>	<i>Minimální</i>
<i>cigarety</i>	<i>30 %</i>	<i>1,61 Kč/kus</i>	<i>celkem však 2,90 Kč/kus</i>
<i>doutníky, cigarillos</i>		<i>1,88 Kč/kus</i>	
<i>tabák ke kouření</i>		<i>2460 Kč/kg</i>	

Zdroj: Spotřební daně: Lih; Energetické daně; (2020), vlastní zpracování

U doutníků, cigarillos a tabáku určeného ke kouření je rozhodující hmotnost obsaženého tabáku v okamžiku, kdy vznikne povinnost přiznat a zaplat daň. Délka tabákového provazce je rozhodující pro určení kusů. Tabákové provazce do 80 milimetrů včetně jsou považovány za jeden kus, tabákové provazce do 110 milimetrů se považují za dva kusy, provazce do 140 milimetrů se považují za tři kusy cigaret a každých dalších 30 milimetrů se započítává jako další kus cigaret. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.15.6 Sazba daně ze zahřívání tabákových výrobků

Zahřívání tabák má jednotnou sazbu ve výši 2,46 Kč/g. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

2.15.7 Sazba daně ze surového tabáku

Sazba u surového tabáku je stanovena ve stejné výši jako u tabáku určeného ke kouření. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2020)

3 Metodika

Bakalářská práce se zabývá posuzováním vývoje spotřebních daní v ČR z hlediska daňového zatížení poplatníka. Zhodnocení změn sazeb spotřebních daní a ceny, za kterou jsou výrobky, podléhající této dani, prodávány.

Práce se skládá z teoretické a praktické části. Teoretická část zahrnuje charakteristiku nepřímých daní jako celku a charakteristiku jednotlivých spotřebních daní na základě odborné literatury. Specifikace těchto daní je přesně definována v Zákoně č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. V tomto zákoně nalezneme informace o předmětech jednotlivých daní, o plátcích daně, nároku na osvobození od daně a sazbách daní. Od těchto informací se dále vyvíjí výše spotřební daně připočtená k prodejní ceně a vznik povinnosti daň zaplatit a přiznat.

V praktické části budou na základě informací z teoretické části demonstrovány výrobky, které podléhají spotřební dani. Zjistit výši spotřební daně z výrobků v některých případech není jednoznačné. Způsob výpočtu je neměnný, ale změna sazby spotřební daně nebo změna prodejní ceny v průběhu let může mystifikovat poplatníka o výši daně, proto je důležité tyto změny vnímat. Daň, plynoucí ze spotřební daně, je jeden z hlavních příjmů do veřejného rozpočtu. Ačkoliv je daněno jen pět hlavních komodit, je výše vybrané daně dostatečně vysoká, aby procentuálně přispívala do veřejného rozpočtu jako jedná z hlavních daní.

Výpočet spotřební daně se odvíjí od typu komodit. Výše spotřební daně z minerálních olejů se vypočítá jako přepočet sazby na požadovanou jednotku objemu prodeje, která se násobí s prodávaným množstvím minerálních olejů. Minerální oleje se ve většině případů prodávají v naturální jednotce litr. U spotřební daně z piva se přihlíží k celkovému hmotnostnímu procentu extraktu, kdy se toto hmotnostní procento extraktu původní mladiny násobí sazbou spotřební daně převedenou na jednotku objemu prodáváného piva. Výpočet výše spotřební daně z vína a meziproductů závisí na obsahu jedné láhve prodáváného vína, která se násobí převedenou sazbou spotřební daně na příslušnou naturální jednotku. U spotřební daně z lihu závisí na objemovém etanolu v alkoholu a na objemu prodáváného alkoholu, kdy se objemový alkohol a objem jedné láhve násobí sazbou spotřební daně z lihu. U spotřební daně z tabákových výrobků závisí na délce cigaret a na ceně určené pro konečného spotřebitele, kdy se konečná cena násobí

procentuální sazbou daně a počet cigaret v jedné krabičce pevnou sazbou, pro získání výše spotřební daně.

V bakalářské práci jsou použity následující vzorce:

1. Výše DPH = $prodejní\ cena * \frac{21}{121}$
2. Daňové zatížení na jednotku = $\frac{sazba\ daně}{naturální\ jednotka}$
3. Daňové zatížení na jednotku z tabákových výrobků:
  - a. procentuální část = $prodejní\ cena * procentuální\ sazby$
  - b. pevná část = $množství\ cigaret * pevná\ sazba$
  - c. minimální sazba = $minimální\ sazba * množství$
4. Spotřební daň z benzínu = $daňové\ zatížení\ na\ jednotku * objem\ benzínu$
5. Spotřební daň z piva = $daňové\ zatížení\ na\ jednotku * procento\ extraktu\ původní\ mladiny$
6. Spotřební daň z vína a meziprojektu = $daňové\ zatížení\ na\ jednotku * obsah\ láhve$
7. Spotřební daň z lihu = $daňové\ zatížení\ na\ jednotku * objemový\ alkohol * obsah\ láhve$
8. Spotřební daň z tabákových výrobků = $procentuální\ část + pevná\ část$
9. Průměrné daňové zatížení spotřebních daní = $\frac{daňové\ zatížení\ na\ jednotku * 100}{prodejní\ cena}$
10. Průměrné celkové daňové zatížení = $\frac{(spotřební\ daň + DPH) * 100}{prodejní\ cena}$

4 Praktická část

Pro zpracování praktické části jsou zvoleny některé výrobky, které spadají do skupiny vybraných komodit podléhajících dani ze spotřeby. Tyto výrobky jsou modifikovány v zákoně č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. U vybraných produktů je proveden podrobný výpočet k určení výše spotřební daně z jejich prodejní ceny v letech 2019 a 2020.

Pro výpočet spotřební daně z minerálních olejů byl vybrán benzín Natural 95, pro ukázkový výpočet spotřební daně z lihu byl zvolen alkohol TULLAMORE D.E.W. ORIGINAL, pro spotřební daň z piva byl vybrán Radegast ryze hořká 12, pro výpočet ze spotřební daně z vína a meziproduktu bylo zvoleno šumivé víno Bohemia Sekt demi sec a pro ukázkový výpočet spotřební daně z tabákových výrobků byla vybrána krabička cigaret značky Philip Morris.

K posouzení vývoje spotřebních daní v České republice z hlediska daňového zatížení poplatníka je nutno sledovat nejen procentuální daňové zatížení spotřebních daní, ale i celkové daňové zatížení komodit, které podléhají spotřební dani a dani z přidané hodnoty.

Spotřeba různých komodit se v průběhu let mění. Výrobky podléhající spotřební dani nejsou výjimkou. Stát na ně uvaluje tuto speciální daň z důvodu jejich škodlivých dopadů na zdraví a životní prostředí. To ale neznamená, že uvalením další daně na tyto výrobky se sníží jejich prodej, nebo se dokonce úplně zastaví. U některých komodit se výše jejich odvedené spotřební daně zvyšuje nebo snižuje bez ohledu na změnu výše spotřební daně. Výše odvedené daně se vyvíjejí podle ceny, za které jsou tyto výrobky prodávány, a objemu jejich spotřeby. To znamená, že výše odvedené daně závisí na nabídce a poptávce po těchto komoditách, a to nejen v tuzemsku, ale i ve světě.

Pro výpočet spotřební daně u těchto komodit je důležitá výše prodejní ceny a sazby spotřebních daní pro tyto výrobky, na něž je spotřební daň uvalena. Výše jednotlivých sazeb se v průběhu let může měnit. Rozdílné sazby byly zaznamenány pro roky 2019 a 2020 jak u lihu, tak u tabákových výrobků. Sazby daní pro minerální oleje, z vína a meziproduktu a piva se v těchto daných letech neměnily. To ale neznamená, že se v minulosti nezvýšily, nebo v budoucnu nezvýší.

Ceny jsou uvedeny podle objemu, ve kterém jsou tyto komodity běžně prodávány. Spotřební daň je u minerálních olejů vypočítána na jeden litr benzínu. U výrobku z lihu se spotřební daň počítá z jedné láhve o objemu 0,7 litru s obsahem 40 % alkoholu, daň z piva se počítá z jedné láhve o objemu 0,5 litru. Spotřební daň z vína a meziprojektu je ukázkově vypočítána na láhvi o objemu 0,75 litru šumivého vína a u tabákových výrobků je ukázáno, kolik zaplatí daňový poplatník na jedné krabičce o 20 kusech cigaret.

4.1 Výpočet daňového zatížení minerálních olejů

Zdaňování minerálních olejů je upraveno v zákoně č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Daň z minerálních olejů je podrobně popsána v § 44 až § 64. Vybraný typ minerálního oleje se nazývá Natural 95 a neobsahuje olovo do 0,013g/l. Typ benzínu, který neobsahuje olovo do 0,013g/l, spadá pod nomenklaturu 2710 a je zdaněn ve výši 12 840 Kč/1 000 litrů. Cena litru benzínu Natural 95 činila 30,63 Kč pro rok 2019 a 31,57 Kč pro rok 2020. Sazba spotřební daně zůstává pro oba roky stejná.

Cena benzínu Natural 95, jenž je v dnešní době také označován jako „E5“, se v průběhu roku 2019 několikrát změnila z důvodu dopadu těžby ropy na změny světového klimatu. Ceny benzínu určují rafinérie, které si připočítávají marži. Spotřební daň a daň z přidané hodnoty ale stále tvoří většinový podíl z ceny. Ceny benzínu Natural 95 vyplývají z průměru k datu 1. 1. 2019 a 1. 1. 2020 podle ČSÚ. (Český statistický úřad, 2020)

4.1.1 Rok 2019

Název benzínu: Natural 95

Objem benzínu: 1 litr

Cena benzínu: 30,63 Kč/1 litr

Daňové zatížení benzínu: 12 840 Kč/1000 litrů

Tabulka 7 - Daňové zatížení benzínu Natural 95 v roce 2019

Ukazatel	Výpočet	Výsledek
prodejní cena		30,63 Kč
DPH	$30,63 * (21 / 121)$	5,32 Kč
daňové zatížení na jednotku	$12\ 840 / 1000$	12,84 Kč
spotřební daň	$1 * 12,84$	12,84 Kč
spotřební daň + DPH	$5,32 + 12,84$	18,16 Kč
průměrné daňové zatížení spotřební daní	$(12,84 * 100) / 30,63$	41,92 %
průměrné celkové zatížení	$(18,16 * 100) / 30,63$	59,28 %

Zdroj: ČSÚ, (2020), vlastní zpracování

4.1.2 Rok 2020

Název benzínu: Natural 95

Objem benzínu: 1 litr

Cena benzínu: 31,57 Kč/1 litr

Daňové zatížení benzínu: 12 840 Kč/1000 litrů

Tabulka 8 - Daňové zatížení benzínu Natural 95 v roce 2020

Ukazatel	Výpočet	Výsledek
prodejní cena		31,57 Kč
DPH	$31,57 * (21 / 121)$	5,48 Kč
daňové zatížení na jednotku	12 840 / 1000	12,84 Kč
spotřební daň	$1 * 12,84$	12,84 Kč
spotřební daň + DPH	$5,48 + 12,84$	18,32 Kč
průměrné daňové zatížení spotřební daní	$(12,84 * 100) / 31,57$	39,91 %
průměrné celkové zatížení	$(18,32 * 100) / 31,57$	58,03 %

Zdroj: ČSÚ, (2020), vlastní zpracování

Přestože se výše daňového zatížení pro minerální oleje v daných letech nezměnila, cena za jeden litr benzínu Natural 95 k datu 1. 1. 2020 o 0,16 Kč vzrostla oproti porovnávanému roku 2019. V důsledku toho se zvýšila částka odvedená jako DPH na jeden litr o 0,16 Kč, spotřební daň se nemění, a představuje tedy 12,84 Kč z celkové ceny, za kterou se jeden litr benzínu prodává. Vzhledem k tomu, že se zvýšila pouze prodejní cena, procentuální daňové zatížení spotřební daně a procentuální celkové zatížení daní nevzrostlo. Naopak, právě daňové zatížení spotřebních daní a zároveň i celkové daňové zatížení se o 1,25 % snížilo.

4.2 Výpočet daňového zatížení z piva

Pivo je daněno spotřební daní z piva, která je popsána v zákoně č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních v § 80 až § 91. Sazby daně z piva jsou rozděleny na základní sazbu a na sazby podle objemu výroby piva uváděného v hektolitrech, a to v průběhu jednoho roku v daném pivovaru. Pro praktickou část byl vybrán druh piva, který spadá pod základní sazbu, tedy takový druh, u něž výroba překročila v průběhu roku 200 000 hektolitrů. Základní sazba daně z piva je stanovena ve výši 32 Kč na jeden hektolitr piva. Jedná se o lahvévé pivo Radegast ryze hořká 12 v objemu 0,5 litru.

4.2.1 Rok 2019

Název piva: Radegast ryze hořká 12

Objem piva: 0,5 litru

Cena piva: 17,90 Kč

Daňové zatížení piva: 32 Kč/hektolitrů

Tabulka 9 - Daňové zatížení piva Radegast ryze hořká 12 v roce 2019

Ukazatel	Výpočet	Výsledek
prodejní cena		17,90 Kč
DPH	$17,90 * (21 / 121)$	3,11 Kč
daňové zatížení na jednotku	$32 / 100$	0,32 Kč
spotřební daň	$0,32 * 12 / 2$	1,92 Kč
spotřební daň + DPH	$3,11 + 1,92$	5,03 Kč
průměrné daňové zatížení spotřební daní	$(1,92 * 100) / 17,90$	10,73 %
průměrné celkové zatížení	$(5,03 * 100) / 17,90$	28,09 %

Zdroj: Radegast, (2020), vlastní zpracování

4.2.2 Rok 2020

Název piva: Radegast ryze hořká 12

Objem piva: 0,5 litru

Cena piva: 18,90 Kč

Daňové zatížení piva: 32 Kč/hektolitr

Tabulka 10 - Daňové zatížení piva Radegast ryze hořká 12 v roce 2020

Ukazatel	Výpočet	Výsledek
prodejní cena		18,90 Kč
DPH	$18,90 * (21 / 121)$	3,28 Kč
daňové zatížení na jednotku	$32 / 1000$	0,32 Kč
spotřební daň	$0,32 * 12 / 2$	1,92 Kč
spotřební daň + DPH	$3,28 + 1,92$	5,20 Kč
průměrné daňové zatížení spotřební daní	$(1,92 * 100) / 18,90$	10,16 %
průměrné celkové zatížení	$(5,20 * 100) / 18,90$	27,51 %

Zdroj: Radegast, (2020), vlastní zpracování

Cena jedné láhve se v porovnání obou let zvedla o jednu korunu, čímž se zvýšila DPH o 0,17 Kč na jednu láhev. Výše spotřební daně zůstává pro oba roky stejná, ale z důvodu zvýšení ceny piva se průměrné daňové zatížení spotřební daně na jednu láhev

v druhém roce snížilo. Ke snížení došlo i u celkového daňového zatížení, i přestože část tvořená DPH se nepatrně zvýšila.

4.3 Výpočet daňového zatížení z vína a meziprojektu

Vína jako nápoje obsahující alkohol spadají do komodit, na něž jsou uvaleny spotřební daně. Některá vína však mají nulovou sazbu spotřební daně. Těmto vínům s nulovou sazbou se říká tichá vína. Ta neobsahují více jak 1,2 % alkoholu. Šumivá vína podléhají spotřební dani ve výši 2 340 Kč na jeden hektolitr. Jsou definována jako vína s hřibovitou závitkou s pevným úchytným zařízením nebo jako vína, která při uzavření při 20 °C mají přetlak 3 bary. Celkový přehled o daních z vína a meziprojektu je uveden v zákoně č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních v § 92 až § 100b.

Jako příklad pro bakalářskou práci byl posuzován výrobek Bohemia Sekt demi sec, kde obsah alkoholu činí 11,5 %. Vzhledem k obsahu alkoholu nad 1,2 % a přítomnosti hřibovité závitky s pevným úchytem se toto víno považuje za šumivé.

4.3.1 Rok 2019

Název vína: Bohemia Sekt demi sec

Objem vína: 0,75 litru

Cena vína: 139 Kč

Obsah alkoholu: 11,5 %

Daňové zatížení vína: 2 340 Kč/hektolitr

Tabulka 11 - Daňové zatížení vína Bohemia Sekt demi sec v roce 2019

Ukazatel	Výpočet	Výsledek
prodejní cena		139 Kč
DPH	$139 * (21 / 121)$	24,12 Kč
daňové zatížení na jednotku	$2\ 340 / 100$	23,4 Kč
spotřební daň	$0,75 * 23,4$	17,55 Kč
spotřební daň + DPH	$24,12 + 17,55$	41,67 Kč
průměrné daňové zatížení spotřební daní	$(17,55 * 100) / 139$	12,63 %
průměrné celkové zatížení	$(41,67 * 100) / 139$	29,98 %

Zdroj: Osobní vinotéka, (2020), vlastní zpracování

4.3.2 Rok 2020

Název vína: Bohemia Sekt demi sec

Objem vína: 0,75 litru

Cena vína: 159 Kč

Obsah alkoholu: 11,5 %

Daňové zatížení vína: 2 340 Kč/hektolitr

Tabulka 12 - Daňové zatížení vína Bohemia Sekt demi sec v roce 2020

Ukazatel	Výpočet	Výsledek
prodejní cena		159 Kč
DPH	$159 * (21 / 121)$	27,60 Kč
daňové zatížení na jednotku	$2\ 340 / 100$	23,40 Kč
spotřební daň	$0,75 * 23,4$	17,55 Kč
spotřební daň + DPH	$27,60 + 17,55$	45,15 Kč
průměrné daňové zatížení spotřební daní	$(17,55 * 100) / 159$	11,08 %
průměrné celkové zatížení	$(45,15 * 100) / 159$	28,40 %

Zdroj: Osobní vinotéka, (2020), vlastní zpracování

Cena šumivého vína pro rok 2019 činila 139 Kč, v roce 2020 se prodejní cena zvýšila o 20 Kč na 159 Kč. To má za následek vyšší částku odvedenou jako daň z přidané hodnoty i zvýšení částky odvedené na spotřební daní. Tím, že se zvýšila jen prodejní cena šumivého vína Bohemia Sekt demi sec a sazba daně z přidané hodnoty a spotřební daně zůstala stejná pro oba roky, procentuální část daňového zatížení spotřební daně a celkového daňového zatížení klesla o 1,5 %, a to na jedné láhvi šumivého vína o objemu 0,75 litru s obsahem alkoholu 11,5%.

4.4 Výpočet daňového zatížení z lihu

Spotřební daň z lihu je upravena v § 66 až § 79a v zákoně č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. U spotřební daně z lihu záleží na obsahu alkoholu v láhvi alkoholu. Ten se změří pomocí lihoměru. Spotřební daň vypočteme, když objem alkoholu vynásobíme obsahem alkoholu a sazbou spotřební daně.

Sazby jsou rozděleny podle kódů nomenklatury na dvě různé, a to dle množství pálení destilátů. Od ledna 2020 se sazba zvýšila z 28 500 Kč/hl etanolu na 32 250 Kč/hl

etanolu pro kód nomenklatury 2207 a pro kód nomenklatury 2208 pro destiláty z pálení v množství do 30 l etanolu vzrostla sazba na 16 200 Kč/hl etanolu oproti předcházející sazbě 14 300 Kč/hl etanolu.

4.4.1 Rok 2019

Název alkoholu: TULLAMORE D.E.W ORIGINAL

Objem alkoholu: 0,7 litru

Cena alkoholu: 499 Kč

Obsah alkoholu: 40%

Daňové zatížení alkoholu: 28 500 Kč/hl etanolu

Tabulka 13 - Daňové zatížení lihu TULLAMORE D.E.W. ORIGINAL v roce 2019

Ukazatel	Výpočet	Výsledek
prodejní cena		499 Kč
DPH	$499 * (21 / 121)$	86,60 Kč
daňové zatížení na jednotku	$28\ 500 / 100$	285 Kč
spotřební daň	$0,7 * 0,4 * 285$	79,80 Kč
spotřební daň + DPH	$86,60 + 79,80$	166,40 Kč
průměrné daňové zatížení spotřební daní	$(79,80 * 100) / 499$	15,99 %
průměrné celkové zatížení	$(166,40 * 100) / 499$	33,35 %

Zdroj: TULLAMORE D.E.W. (2020), vlastní zpracování

4.4.2 Rok 2020

Název alkoholu: TULLAMORE D.E.W ORIGINAL

Objem alkoholu: 0,7 litru

Cena alkoholu: 510 Kč

Obsah alkoholu: 40%

Daňové zatížení alkoholu: 32 250 Kč/hl etanolu

Tabulka 14 - Daňové zatížení lihu TULLAMORE D.E.W. ORIGINAL v roce 2020

Ukazatel	Výpočet	Výsledek
prodejní cena		510 Kč
DPH	$510 * (21 / 121)$	88,51 Kč

daňové zatížení na jednotku	32 250 /100	322,50 Kč
spotřební daň	$0,7 * 0,4 * 322,50$	90,30 Kč
spotřební daň + DPH	88,51 + 90,30	178, 81 Kč
průměrné daňové zatížení spotřební daní	$(90,30 * 100) / 510$	17,71 %
průměrné celkové zatížení	$178,81 * 100) / 510$	35,06 %

Zdroj: TULLAMORE D.E.W. (2020), vlastní zpracování

U produktu TULLAMORE D.E.W. ORIGINAL, kde v láhvi o objemu 0,70 litru činí obsah alkoholu 40 %, se spotřební daň počítá z prodejní ceny láhve, která pro rok 2019 představovala 499 Kč. V roce 2020 cena vzrostla o 11 Kč, tedy na 510 Kč. S nárůstem sazby spotřební daně vzrostla i procentuální část, která je odváděna jako spotřební daň z prodejní ceny. Kdyby sazba spotřební daně zůstala stejná, ale změnila by se cena, procentuální část odvedené daně by se snížila. Ve výsledku je zaznamenáno, že zvýšením sazby spotřební daně se průměrné daňové zatížení a průměrné celkové daňové zatížení zvýšilo o 1,72 %.

4.5 Výpočet daňového zatížení z tabáku

Spotřební daň z tabákových výrobků se dělí na procentuální a pevnou část. Tyto sazby jsou upraveny v zákoně č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních § 104 a celková daň z tabákových výrobků je popsána v zákoně č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních v § 100c až § 129. Součet procentuální a pevné části se musí minimálně rovnat stanové minimální části. V případě, kdy součet pevné a procentuální části je nižší než minimální část, jako sazba pro spotřební daň z tabákových výrobků je stanovena tato minimální část.

Sazby tabáku jsou rozděleny podle typu jeho zpracování. Daň ze zahřívání tabáku je pak popsána v § 130 až § 130g a sazba ze zahřívání tabákových výrobků pak v § 130c. Daň ze surového tabáku je definována v § 131a až § 131g. Sazba pro surový tabák je pak popsána v § 131e.

4.5.1 Rok 2019

Název cigaret: Philip Morris

Objem cigaret: 20 ks

Cena cigaret: 84 Kč

Daňové zatížení cigaret:

- procentuální část: 27%
- pevná část: 1,46 Kč/kus
- minimální sazba: 2,63 Kč/kus

Tabulka 15 - Daňové zatížení cigaret Philip Morris 2019

Ukazatel	Výpočet	Výsledek
prodejní cena		84 Kč
DPH	$84 * (21 / 121)$	14,58 Kč
daňové zatížení na jednotku		
- procentuální část	$84 * 0,27$	22,68 Kč
- pevná část	$20 * 1,46$	29,20Kč
spotřební daň	$22,68 + 29,20$	51,88 Kč
minimální sazba	$2,63 * 20$	52,60 Kč
spotřební daň + DPH	$14,58 + 52,60$	66,46 Kč
průměrné daňové zatížení spotřební daní	$(52,60 * 100) / 98$	61,76 %
průměrné celkové zatížení	$(66,46 * 100) / 98$	79,12 %

Zdroj: Philip Morris International (2020), vlastní zpracování

4.5.2 Rok 2020

Název cigaret: Philip Morris

Objem cigaret: 20 ks

Cena cigaret: 87 Kč

Daňové zatížení cigaret:

- procentuální část: 30 %
- pevná část: 1,61 Kč/kus
- minimální sazba: 2,90 Kč/kus

Tabulka 16 - Daňové zatížení cigaret Philip Morris 2020

Ukazatel	Výpočet	Výsledek
prodejní cena		87 Kč
DPH	$87 * (21 / 121)$	15,10 Kč
daňové zatížení na jednotku		
- procentuální část	$87 * 0,30$	26,10 Kč
- pevná část	$20 * 1,61$	32,20Kč
spotřební daň	$29,40 + 32,20$	58,30 Kč
minimální sazba	$2,90 * 20$	58 Kč
spotřební daň + DPH	$15,01 + 58,30$	73,40 Kč
průměrné daňové zatížení spotřební daní	$(58,30 * 100) / 87$	67,01 %
průměrné celkové zatížení	$(67,01 * 100) / 87$	84,37 %

Zdroj: Philip Morris International (2020), vlastní zpracování

Cena za krabičku cigaret po 20 kusech se pravidelně zvyšuje. Od 1. 1. 2020 se zvýšila i spotřební daň z tabákových výrobků, kam spadají i cigarety. Cigareta, jejíž tabákový provazec je dlouhý do 80 milimetrů, se považuje za jeden kus cigarety a násobí se stanovenou částí, která se skládá z pevné a procentuální části, popřípadě se násobí minimální sazbou, pokud součet procentuální a pevné části je nižší než stanovená minimální sazba.

Cena za krabičku cigaret vzrostla o 3 Kč za rok 2019 z 84 Kč na 87 Kč. Tím se zvýšila i DPH na jednu krabičku o 0,52 Kč. Procentuální sazba spotřební daně vrostla o 3 %, čímž i procentuální část spotřební daně vzrostla o 3,41 Kč. Pevná část se zvýšila o 0,15 Kč na jeden kus cigarety, což u krabičky o 20 kusech činí 3 Kč. V roce 2019, kdy krabička cigaret stále 84 Kč, byl součet pevné a procentuální části nižší než stanovená minimální sazba, proto se odváděla stanovená minimální část. V roce 2020, kdy krabička stojí 87 Kč, je součet procentuální a pevné části vyšší než stanovená minimální sazba, která v témže roce vzrostla o 5,7 Kč; což znamená, že průměrné daňové zatížení spotřební daně z tabákových výrobků a průměrné celkové daňové zatížení vzrostlo o 5,25 %.

5 Závěr

Spotřební daň představuje jednu z nejdůležitějších a nejvýznamnějších položek daňových příjmů v České republice. Spotřební daň je tedy podstatným nástrojem pro získání finančních prostředků do státního rozpočtu. Je tedy důležité stanovit takové sazby, které budou v souladu se zájmy státu, ale zároveň budou akceptovány daňovými poplatníky.

Jako problematická v rámci spotřebních daní se ukazuje neznalost sazeb ze strany poplatníků, kteří si mnohdy neumí představit, jakou část z prodejní ceny tvoří spotřební daň, nebo si neuvědomují, že zvýšení prodejní ceny může mít za následek zvýšení sazeb spotřebních daní. Některé komodity jsou v dnešní době vnímány jako nedílná součást běžného života lidí a jejich potřeb, některé se ovšem dají považovat za luxusní nebo nadbytečné zboží. V každém případě spotřební daně nejvíce zasahují do rozpočtů domácností s nižšími příjmy. (Kadlecová, 2016)

Všechny výpočty v praktické části bakalářské práce operovaly s cenami, za které se výrobky běžně prodávají, a byly prováděny v obvyklých jednotkách. V případě minerálních olejů se jedná o jednotku litr, v případě piva o 0,5 litru lahvového piva, v případě lihu se jedná o láhev o objemu 0,7 litru, u vína o 0,75 litrů běžně prodávaného šumivého vína a v případě cigaret se jedná o krabičku po 20 kusech s délkou provazců méně než 80 milimetrů. Poplatník by si měl uvědomovat, že spotřeba těchto komodit je striktně individuální a že částka, kterou odvede jako daň z přidané hodnoty, a částka ve vyšší spotřební daně záleží pouze na množství osobní spotřeby těchto výrobků.

Největší procentuální rozdíl celkového daňového zatížení mezi roky 2019 a 2020 nastal u tabákových výrobků, kde se daň zvýšila téměř o 6 %, u výrobků z lihu se potom daň v roce 2020 zvýšila o necelá 2 %. U výrobků zatížených spotřební daní z minerálních olejů, z piva a vína a meziprojektu se daňové zatížení snížilo v rozmezí od 0,5 % do 1,60 %.

Procentuálně nejnižší spotřební daň pro rok 2019 a 2020 byla dle výpočtů zaznamenána u spotřební daně z piva, kde za půl litru piva poplatník jako spotřební daň zaplatil 10,73 % v roce 2019 a v roce 2020 zaplatí 10,61 % z celkové ceny. Nejvyšší spotřební daň v roce 2019 byla a v r. 2020 je odvedena na cigaretách, kdy za jednu krabičku po 20 kusech cigaret zaplatil poplatník v roce 2019 61,76 % a v roce 2020 to

bude 67,01 % jako spotřební daň započítávaná do prodejní ceny. Porovnávat, na kterou komoditu je uvalena nejvyšší spotřební daň, ale není relevantní vzhledem k různým měrným jednotkám, ve kterých jsou tyto výrobky prodávány.

U výrobků, kde zůstala sazba spotřební daně pro oba sledované roky stejná, se procentuální výše daně snížila vzhledem k jejich narůstající prodejní ceně. Ke snížení spotřební daně došlo u výrobku benzín Natural 95, u piva Radegast ryze hořká 12 a u šumivého vína Bohemia sekt demi sec. U výrobků zasažených spotřební daní z lihu a z tabákových výrobků se tato procentuální část odvedených daní zvýšila bez ohledu na výši prodejní ceny, ale zvýšila se z důvodu nárůstu výše jejich sazby.

6 Summary

The Thesis focuses on excise taxes in the tax system of the Czech Republic. The aim of this Thesis is to calculate how big consequence these taxes have had on the taxpayer last two years. The bachelor thesis deals with the change of the tax impact rate of excise duties for years 2019 and 2020.

The Thesis is divided into several parts. In the first part there is content of the Thesis. The second part is devoted to excise duties in the Czech Republic and the next section focuses on the characterization of the term excise duties. They include the alcohol tax, mineral oil tax, wine and intermediate product tax, tobacco tax and raw tobacco tax. Within the bachelor work individual excise duties are described, which products burdened by these taxes are consumed more often. Another chapter is devoted to the tax burden and the tax rate. The main part of the thesis is dedicated to calculation of products which are mainly taxed by excise duties. The last part is the conclusion, which describes the results of practical part.

Goods as petrol Natural 95, alcohol TULLAMORE D.E.W. ORIGINAL, beer Radegast ryze hořká 12, wine and intermediate product Bohemia Sect demi sec and tobacco Philip Morris cigarettes were chosen to calculate on. Each of these products is divided into the tax burden on VAT and excise duty. The practical part introduces taxpayers with the amount of this tax on individual products.

Keys words: tax, excise duties, tax rate, taxpayers, tax burden

7 Seznam použitých zdrojů

Kubátová, K. (2015). *Daňová teorie a politika* (6., aktualizované vydání). Praha: Wolters Kluwer.

Marek, P. (2009). *Studijní průvodce financemi podniku* (2., aktualiz. vyd). Praha: Ekopress.

Spotřební daně: Lih ; Energetické daně : redakční uzávěrka .. (2005) (Vol. 2020). Ostrava: Sagit.

Široký, J. (2015). *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer.

Široký, J., Krajňák, M. *Základy daňové teorie. Cvičebnice*. (1. vydání). Praha: Wolters Kluwer, 2015.

Vančurová, A., & Láchová, L. (1997). *Daňový systém ČR 2018* (14. aktualizované vydání). V Praze: 1. VOX.

Právní předpisy

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

Akademická práce

Kadlecová, K. (2016). *Dopad spotřebních daní z tabákových výrobků na spotřebu v ČR* [Bakalářská práce]. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

Internetové zdroje

Celní správa. (2020). *Daň z lihu, pěstitelské pálení a povinné značení lihu*. Dostupné z <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/lih/Stranky/default.aspx>

Celní správa. (2020). *Daň z mo, barvení a značkování vybraných mo, značkování některých dalších mo a nakládání se zvláštními mo*. Dostupné z <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/mineraly/Stranky/default.aspx>

Celní správa. (2020) *Spotřební daně a jejich správa*. Dostupné z <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/Stranky/default.aspx>

- Celní správa. (2011). *Základní komentář ke statistikám*. Dostupné z <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/statistiky/Stranky/komentary.aspx>
- Český statistický úřad. (2016). *Průměrné ceny pohonných hmot v ČR*. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/xm/prumerne-ceny-pohonných-hmot-v-cr>
- Kódy zboží. (2020) *Třída IV – výrobky potravinářského průmyslu; nápoje, lihoviny a ocet; tabák a vyrobené tabákové náhražky*. Dostupné z <http://www.kodyzbozi.cz/nomenklatura/trida-iv-vyrobky-potravinarskeho-prumyslu-napojelihoviny-a-ocet-tabak-a-vyrobene-tabakove-nahrazky/>
- Kódy zboží. (2020). *Třída V – nerostné produkty*. Dostupné z <http://www.kodyzbozi.cz/nomenklatura/trida-v-nerostne-produkty/>
- Philip Morris International (2020) *Philip Morris produkty*. Dostupné z <https://www.pmi.com/markets/czech-republic/cs/about-us/our-products>
- Osobní vinotéka. (2020). *Bohemia Sekt demi sect*. Dostupné z https://www.osobnivinoteka.cz/vyrobky/kategorie/bohemia-sekt?gclid=EAIaIQobChMImsi46ODi6AIViON3Ch0Sxw1zEAAYASAAEgItX_D_BwE#category=bohemia-sekt|par38=Bohemia%20Sekt
- Radegast (2018). *Radegast ryze hořká 12*. Dostupné z <https://www.radegast.cz/product/ryze-horka-12/>
- TULLAMORE D.E.W. *TULLAMORE D.E.W. ORIGINAL*. Dostupné z <https://www.tullamoredew.com/cs/nas-sortiment/tullamore-original/>
- Zákon o spotřebních daních (2020) *Daň z minerálních olejů*. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-353#cast3-hlava1>

Kódy nomenklatury

Třída IV – Výrobky potravinářského průmyslu; nápoje; lihoviny a ocet; tabák a vyrobené tabákové náhražky, tato třída se dělí na několik kapitol

Kapitola 22 – Nápoje, lihoviny a ocet

2201 – Voda, včetně přírodních nebo umělých minerálních vod a sodovek, bez přídavku cukru nebo jiných sladidel, nearomatizovaná; led a sníh

2202 – Voda, včetně minerálních vod a sodovek, s přídavkem cukru nebo jiných sladidel nebo aromatizovaná a jiné nealkoholické nápoje, vyjma ovocné nebo zeleninové šťávy čísla 2009

2203 – Pivo ze sladu

2204 – Víno z čerstvých hroznů, včetně vína obohaceného alkoholem, vinný mošt jiný než číslo 2009

2205 – Vermut a ostatní vína z čerstvých hroznů, připravené pomocí aromatických bylin nebo jiných aromatických látek

2206 – Ostatní kvašené (fermentované) nápoje (například jablečné víno, hruškové víno, medovina); směsi kvašených (fermentovaných) nápojů a směsi kvašených (fermentovaných) nápojů s nealkoholickými nápoji, jinde neuvedené ani nezahrnuté

2207 – Ethylalkohol nedenaturovaný s obsahem alkoholu 80 % obj. nebo více; ethylalkohol a ostatní destiláty, denaturované, s jakýmkoliv obsahem alkoholu

2208 – Ethylalkohol nedenaturovaný s obsahem alkoholu nižším než 80 % obj; destiláty, likéry a jiné lihové nápoje

2209 – Stolní ocet a jeho náhražky získané z kyseliny octové

Třída V – Nerostné produkty

Kapitola 27 – Nerostná paliva, minerální oleje a produkty jejich destilace; živичné látky; minerální vosky

2710 – Minerální oleje a oleje ze živičných nerostů, jiné než surové; přípravky jinde neuvedené ani nezahrnuté, obsahující 70 % hmotnostních nebo více minerálních olejů nebo olejů ze živičných nerostů, jsou-li tyto oleje základní složkou těchto přípravků; odpadní oleje

2710 12 – Minerálních oleje a oleje ze živičných nerostů (jiné než surové) a přípravky jinde neuvedené ani nezahrnuté, obsahující 70 % hmotnostních nebo více minerálních olejů nebo olejů ze živičných nerostů, jsou-li tyto oleje základní složkou těchto přípravků, jiné než obsahující bionaftu a kromě odpadních olejů

2710 12 11 – Plynové oleje

2710 12 25 – Ostatní

2710 12 31 – Motorový benzín

2710 12 41 – S oktanovým číslem nižším než 95

2710 12 59 – S oktanovým číslem 98 nebo vyšším

2710 12 70 – Palivo pro tryskové motory benzinového typu

2710 12 90 – Ostatní lehké oleje

2710 19 – Ostatní

2710 19 21 – Pro jiné účely

2710 19 51 – Topné oleje

2710 19 68 – O obsahu síry převyšujícím 1 % hmotnosti

2710 20 – Minerálních oleje a oleje ze živičných nerostů (jiné než surové) a přípravky a jinde neuvedené ani nezahrnuté, obsahující 70 % hmotnostních nebo více minerálních olejů nebo olejů ze živičných nerostů, jsou-li tyto oleje základní složkou těchto přípravků, obsahující bionaftu, kromě odpadních olejů

2710 20 31 – Topné oleje

2710 20 39 – O obsahu síry převyšujícím 1 % hmotnosti

2710 91 – Odpadní oleje

2711 – Ropné plyny a jiné plynné uhlovodíky

Seznam obrázků

Obrázek 1: Nepřímé daně v České republice - převzato z Vančurová, Láchová, (2018)	6
Obrázek 2 Daně v ČR – převzato z Marek, (2009, str. 138)	6
Obrázek 3 Selektivní daně ze spotřeby – převzato z Vančurová, Láchová, (2018)	11
Obrázek 4 Schéma problematiky - převzato z. Široký, Krajňák, (2015)	12

Seznam tabulek

Tabulka 1- Klasifikace nepřímých spotřebních daní	9
Tabulka 2 - Sazby daně z minerálních olejů.....	20
Tabulka 3 - Sazba daně z lihu	21
Tabulka 4 - Sazby daně z piva	21
Tabulka 5 - Sazby daně z vína a meziprojektu	22
Tabulka 6 - Sazba daně z tabákových výrobků	22
Tabulka 7 - Daňové zatížení benzínu Natural 95 v roce 2019	27
Tabulka 8 - Daňové zatížení benzínu Natural 95 v roce 2020	28
Tabulka 9 - Daňové zatížení piva Radegast ryze hořká 12 v roce 2019	29
Tabulka 10 - Daňové zatížení piva Radegast ryze hořká 12 v roce 2020	29
Tabulka 11 - Daňové zatížení vína Bohemia Sekt demi sec v roce 2019	30
Tabulka 12 - Daňové zatížení vína Bohemia Sekt demi sec v roce 2020	31
Tabulka 13 - Daňové zatížení lihu TULLAMORE D.E.W. ORIGINAL v roce 2019	32
.....	.....
Tabulka 14 - Daňové zatížení lihu TULLAMORE D.E.W. ORIGINAL v roce 2020	32
.....	.....
Tabulka 15 - Daňové zatížení cigaret Philip Morris 2019.....	34
Tabulka 16 - Daňové zatížení cigaret Philip Morris 2020.....	34